

entuzjaści edukacji

*Uwarunkowania
Decyzji
Edukacyjnych*

Subiektywna luka edukacyjna a aktywność edukacyjna dorosłych

Irena E. Kotowska, Barbara Minkiewicz, Katarzyna
Saczuk, Wojciech Łątkowski

Warszawa, 18 maja 2015 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*entuzjaści
edukacji*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Cele analiz

- Zakres występowania subiektywnej luki edukacyjnej i jego zróżnicowanie według cech respondenta

Luka występuje wówczas, gdy poziom wykształcenia, jaki respondent chciał uzyskać, jest wyższy od osiągniętego poziomu wykształcenia

Odpowiedź NIE na pytanie: Czy osiągnął(ęła) Pan(i) najwyższy poziom wykształcenia, jaki chciał(a) Pan(i) osiągnąć?

- powody porzucenia/ przerwania i zakończenia edukacji na danym poziomie kształcenia
- zamierzenia kontynuacji nauki i przyczyny rezygnacji z uzupełniania wykształcenia w trybie formalnym
- luka edukacyjna a aktywność związana z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych i innych umiejętności lub rozwijaniem zainteresowań; powody niepodejmowania tej aktywności edukacyjnej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

entuzjaści
edukacji

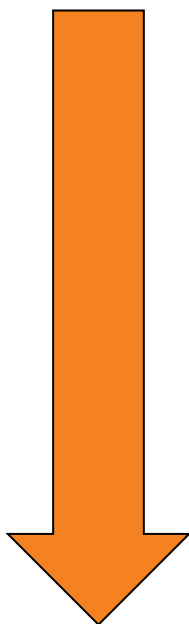
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Schemat analiz

- **Identyfikacja luki edukacyjnej**

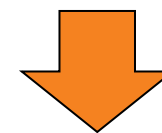
Respondenci bez luki edukacyjnej

Respondenci z luką edukacyjną

- **Zróżnicowanie występowania luki według różnych cech**
- **Przyczyny zakończenia edukacji na określonym poziomie kształcenia**
- **Zamiar kontynuacji kształcenia w systemie formalnym/przyczyny braku zamiaru nauki**

- **Aktywność edukacyjna polegająca na podnoszeniu kwalifikacji zawodowych i innych umiejętności lub rozwijanie zainteresowań**
- **Przyczyny braku takiej aktywności**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zakres występowania luki edukacyjnej według płci, miejsca zamieszkania i okresu ukończenia edukacji

Wyszczególnienie	Odsetek osób, u których występuje luka edukacyjna*		
	Ogółem	mężczyźni	kobiety
Badani ogółem	25,50	22,70	27,78
Ukończenie nauki do 1989	26,64	22,50	29,99
Ukończenie nauki w latach 1990-1999	24,85	23,45	26,03
Ukończenie nauki w 2000 r. lub później	23,35	22,36	24,13
Miasto	26,22	23,74	28,08
Wieś	24,39	21,28	27,28

* Są to osoby, które na pytanie E3: Czy osiągnął(ęła) Pan/Pani najwyższy poziom wykształcenia, jaki chciał(a) Pan/Pani osiągnąć? odpowiedziały NIE.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zróżnicowanie zakresu występowania luki edukacyjnej

wyniki estymacji regresji logistycznej opisującej
prawdopodobieństwo wystąpienia luki edukacyjnej

zmienne objaśniające: ścieżka edukacyjna, wiek, płeć, miejsce
zamieszkania, okres ukończenia edukacji

Model 1: ogólny Model 2: do 1989, Model 3: po 1989

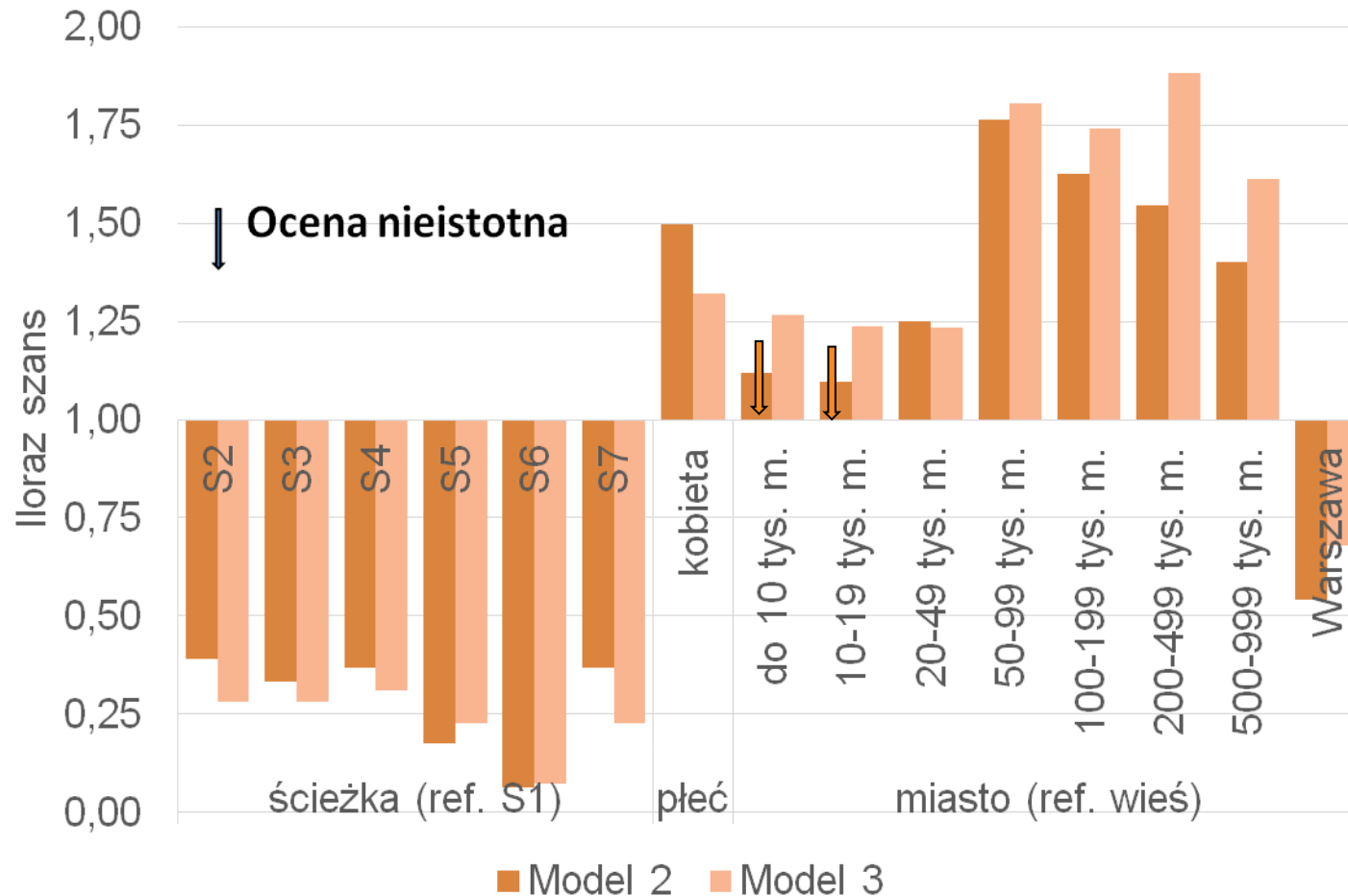
S1-S6 - standardowe ścieżki edukacyjne prowadzące do osiągnięcia
określonego poziomu (podstawowe, zasadnicze zawodowe, średnie bez
matury, średnie z maturą, wyższe licencjat, wyższe magisterskie)

S7 – niestandardowa ścieżka (np. inny wiek rozpoczęcia nauki niż 6 lub 7 lat,
dłuższe niż roczne przerwy pomiędzy poszczególnymi etapami edukacji, a
ich realizacja trwała dłużej niż wynikałoby to z organizacji polskiego systemu
edukacji); dotyczy biografii prowadzących do osiągnięcia wykształcenia
średniego i wyższego realizowanych przez blisko 20% M oraz 23% K, wśród
respondentów ze ścieżką S7 kobiety stanowią 58%;

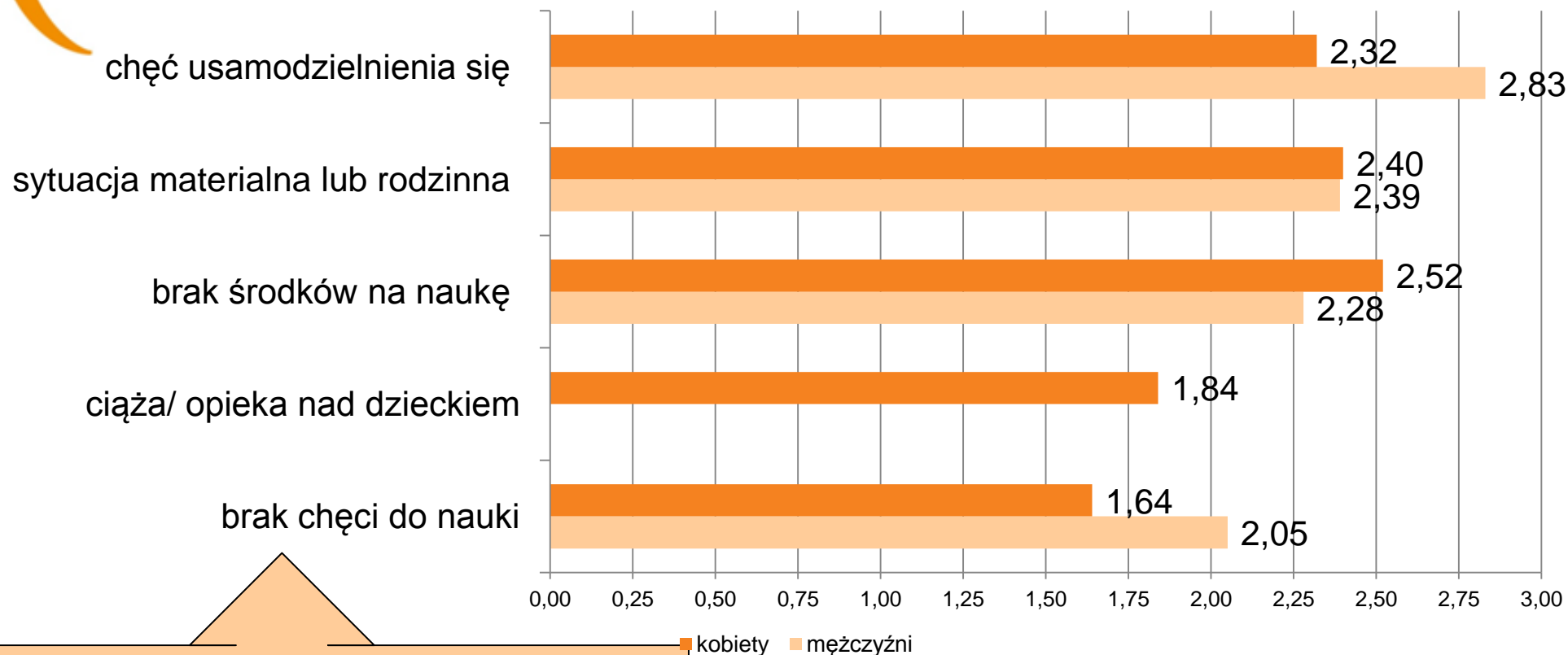
Zróżnicowanie zakresu występowania luki edukacyjnej (2)

Model 1 - ryzyko wystąpienia luki edukacyjnej spada wraz z wiekiem (analogicznie Model 2 i 3) oraz jest mniejsze dla osób, które ukończyły swą edukację po 1989 r.

Powody przerwania/zakończenia edukacji przez osoby, u których wystąpiła luka edukacyjna

Znaczenie określonego powodu oceniane w skali 1-5; im wyższa wartość średniej rangi, tym ważniejszy powód

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zamiar podjęcia nauki i jego zróżnicowanie (model 1)

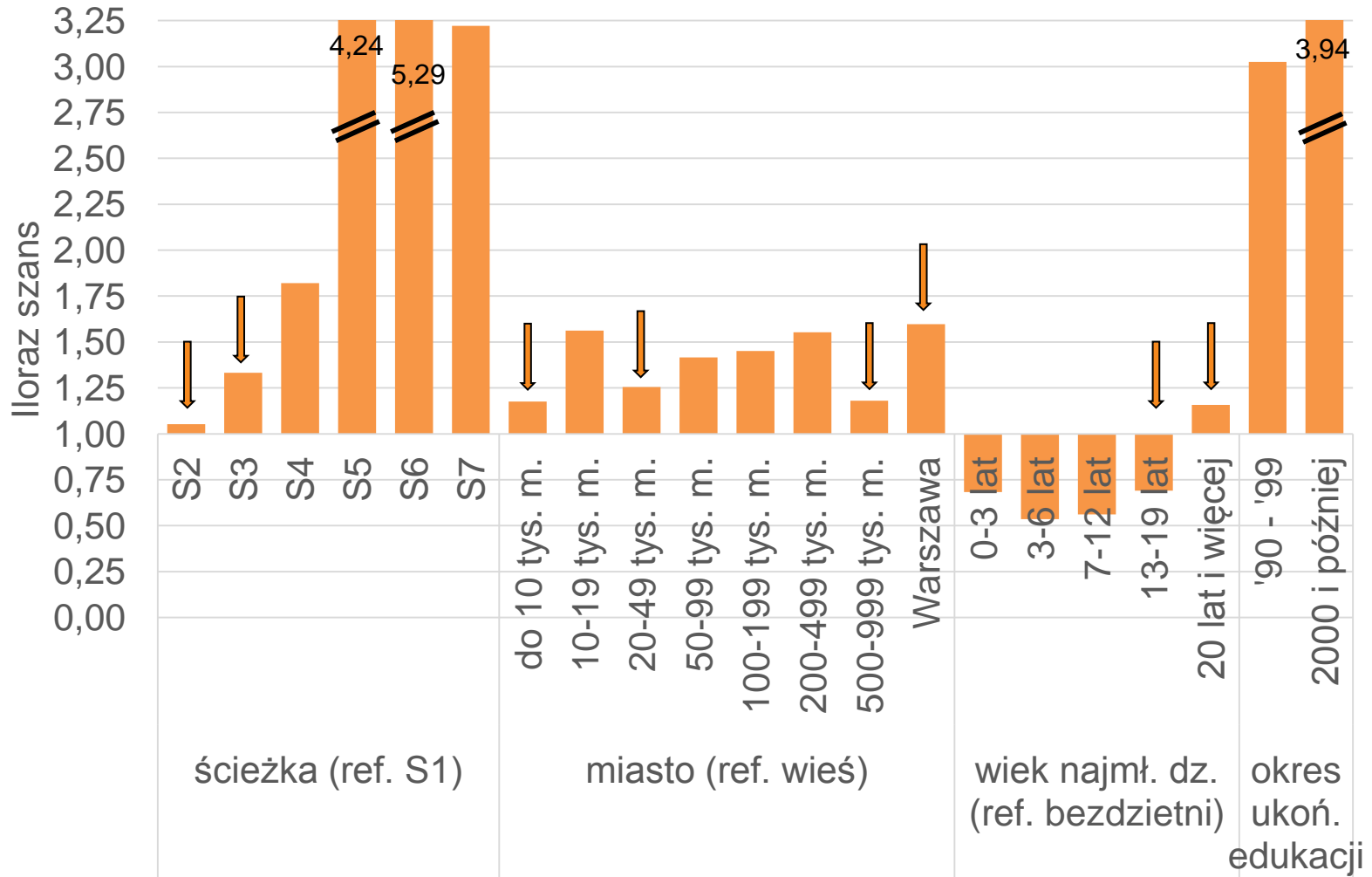
Czy zamierza Pan/Pani podjąć naukę w szkole lub na uczelni w ciągu najbliższych 2 lat?

Spośród N= 7167 osób (2876 mężczyzn i 4291 kobiet) tylko 8% odpowiedziało TAK

Grupy zmiennych	Wyniki estymacji
Ścieżka edukacyjna (ref. S1)	+
Płeć (ref. M)	+
Wiek	-
Miejsce zamieszkania (ref. wieś)	Niejednoznaczny wpływ wielkości miejscowości
Sytuacja materialna (subiektywna ocena)	↓ Nieistotna
Wiek najmłodszego dziecka	Negatywny wpływ obecności młodszych dzieci
Obecność osoby niepełnosprawnej (ref. nie ma)	-
Obecny status na rynku pracy (ref. pracujący)	↓ Nieistotny
Okres ukończenia edukacji (ref. do 1989)	+

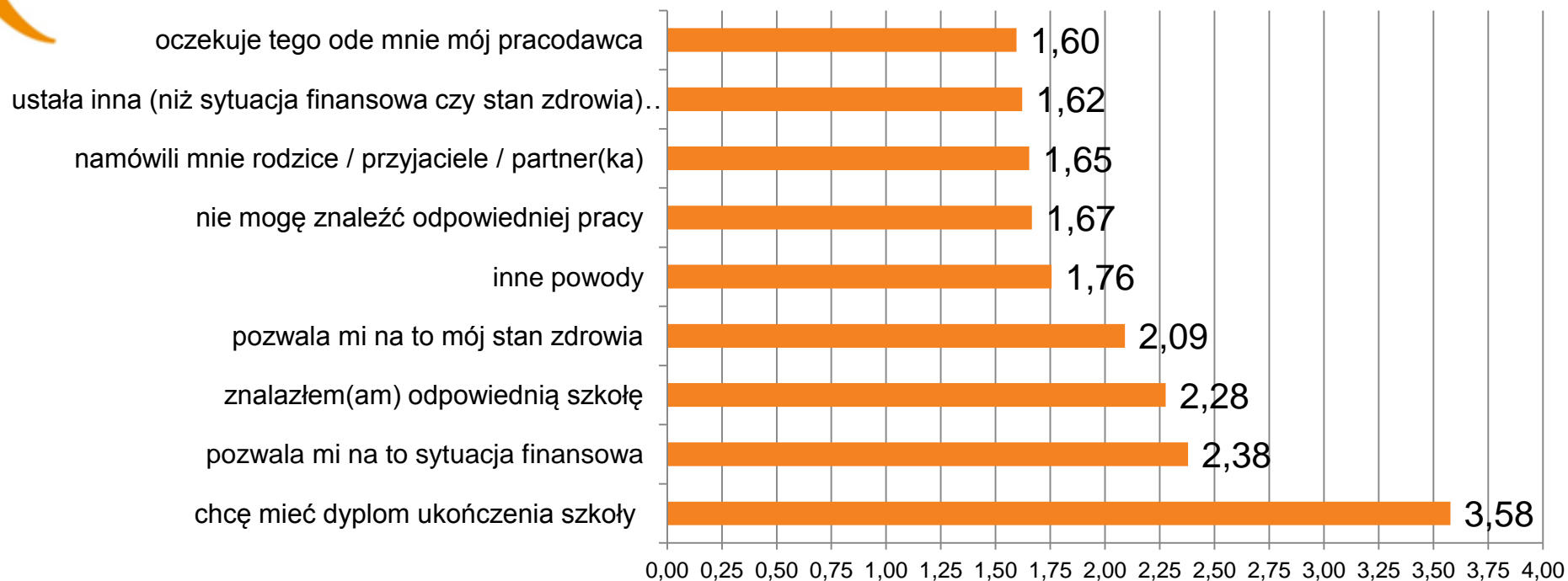

Zamiar podjęcia nauki i jego zróżnicowanie (model 1)

Powody zamiaru podjęcia nauki

Znaczenie określonego powodu oceniane w skali 1-5; im wyższa wartość średniej rangi, tym ważniejszy powód.

Najważniejsze dla kobiet: chęć posiadania dyplomu (3,65) i znalezienie odpowiedniej szkoły (2,37)

Najważniejsze dla mężczyzn: chęć posiadania dyplomu (3,47) i poprawa sytuacji finansowej (2,55).

Aktywność edukacyjna osób z luką edukacyjną, które nie zamierzają skorzystać z edukacji formalnej (1)

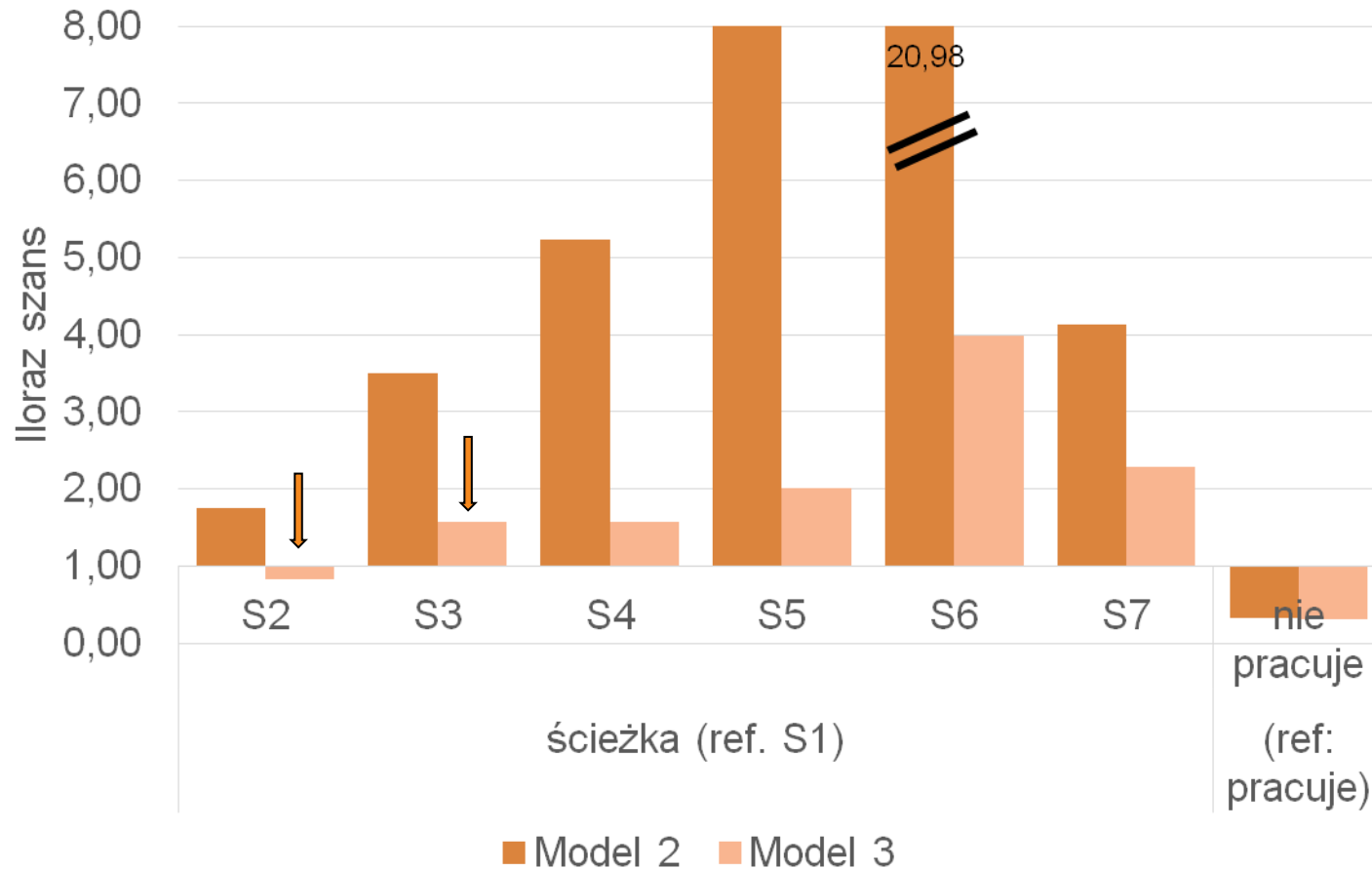
E39. 'Czy Pan/Pani uczestniczył(a) w jakiegokolwiek aktywności związanej z podnoszeniem swoich kwalifikacji zawodowych czy innych umiejętności lub rozwijaniem zainteresowań w roku szkolnym 2013/2014?'.

Grupy zmiennych	Wyniki estymacji (model ogólny, modele według okresu ukończenia edukacji)
Ścieżka edukacyjna	+
Płeć (K względem M)	↓ Nieistotna
Wiek	Istotny tylko dla osób, które ukończyły edukację przed 1989
Miejsce zamieszkania	Niejednoznaczny wpływ wielkości miejscowości
Sytuacja materialna (subiektywna ocena)	↓ Generalnie nieistotna
Wiek najmłodszego dziecka	Negatywny wpływ obecności dzieci w wieku od 7 lat dla osób, które ukończyły edukację przed 1989 r.
Obecność osoby niepełnosprawnej	↓ Nieistotna
Obecny status na rynku pracy	Istotny
Okres ukończenia edukacji	↓ Nieistotny w modelu ogólnym

Aktywność edukacyjna osób z luką edukacyjną, które nie zamierzają skorzystać z edukacji formalnej (2)

Aktywność edukacyjna a luka edukacyjna (1)

Zmienna zależna: na podstawie pytania 39

Osoby bez luki edukacyjnej oraz z luką, które nie zamierzają podjąć nauki

Grupy zmiennych	Wyniki estymacji (model ogólny, modele według okresu ukończenia edukacji)
Ścieżka edukacyjna	+
Płeć (ref. M)	+
Wiek	+ (- przed 1989/+ po 1989)
Miejsce zamieszkania	+
Sytuacja materialna (subiektywna ocena)	- najtrudniejsza sytuacja /+ najlepsza sytuacja, pozostałe nieistotne
Wiek najmłodszego dziecka	Niejednolity profil wpływu
Obecność osoby niepełnosprawnej	↓ Nieistotna
Obecny status na rynku pracy	-
Okres ukończenia edukacji	+
Zadowolenie z osiągniętego wykształcenia - ref. NIE	-

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

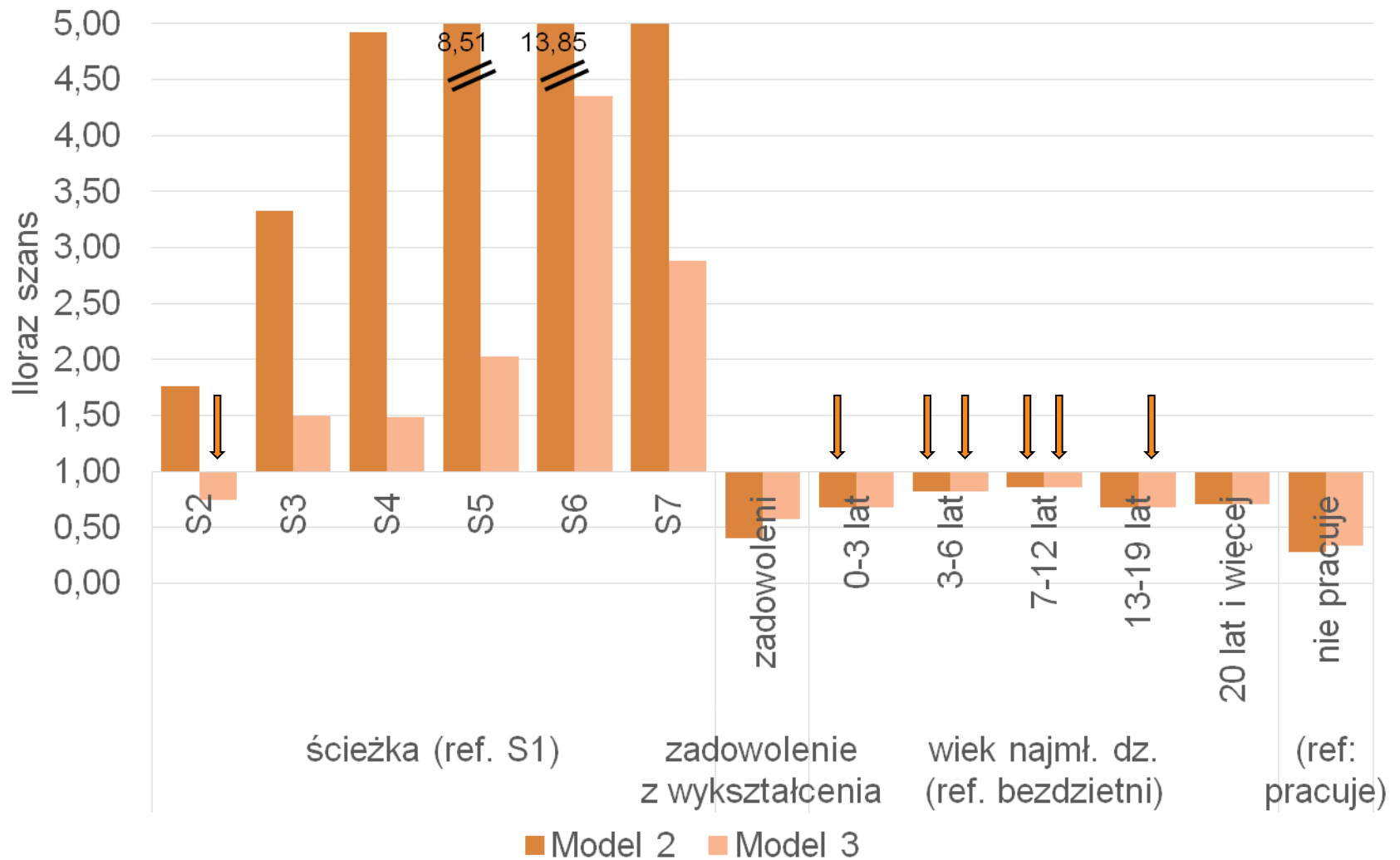
entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Aktywność edukacyjna a luka edukacyjna (2)

Powody braku udziału w kształceniu pozaformalnym

Powody	Płeć	Ogółem	Ukończenie do 89	Ukończenie 90-99	Ukończenie 2000 lub później	Miasto	Wieś
Nie ma takiej potrzeby	K	33	41	28	25	34	33
	M	34	39	31	28	34	34
Brak czasu na naukę	K	29	20	40	37	29	28
	M	30	24	43	35	31	30
Brak zainteresowania doksztalcaniem	K	23	28	19	15	23	22
	M	25	30	22	20	24	27
Brak środków na doksztalcanie	K	10	8	12	10	10	9
	M	8	7	8	8	8	8
Brak oferty w miejscu zamieszkania	K	7	6	10	8	3	13
	M	6	6	7	7	3	11
Kłopoty ze zdrowiem	K	6	8	3	2	8	5
	M	6	9	3	2	6	5
Brak wiary we własne możliwości	K	3	3	3	3	3	3
	M	2	2	2	2	2	2

Odsetek wskazań na wymienione w pyt. E39a* (Dlaczego się Pan/Pani nie uczył(a)/nie podnosił(a) swoich kwalifikacji czy innych umiejętności?)

* Pytanie wielowyborowe

Podsumowanie

Wyniki analiz dotyczące:

- zakresu występowania subiektywnej luki edukacyjnej, jej przyczyn
- aktywności na rzecz jej ograniczania bądź to przez podjęcie nauki w systemie formalnym bądź przez kształcenie ustawiczne i powodów jej podejmowania lub nie

zdają się wskazywać na możliwe pogłębienie różnic w rozwoju kompetencji

- między osobami, które kończyły swą edukację przed 1989 rokiem i tymi, które uzyskały swój poziom wykształcenia po 1989 roku,
- między mieszkańcami wsi i małych miast a mieszkańcami innych miast,
- między kobietami i mężczyznami,
- między osobami z wyższym i niższym poziomem wykształcenia.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

entuzjaści edukacji

Uwarunkowania
Decyzji
Edukacyjnych

Dziękujemy za uwagę

„Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Instytut Badań Edukacyjnych
ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa
tel.: (22) 241 71 00, e-mail: ibe@ibe.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*entuzjaści
edukacji*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

